

Ратификацијом енергетског споразума са Русијом у српском парламенту 9. септембра нису уклоњене бројне препреке овом споразуму. Штавише, као што су предвидели моји извори у „Гаспрому” и политичким круговима у Србији, тек почињемо да гледамо одлучујућу фазу борбе. Прозападна влада, предвођена Мирком Цветковићем, свесно је оставила отворене могућности за оне који по сваку цену хоће да спрече долазак „Гаспрома” у Србију. С тим циљем влада је 10. јула парламенту поднела крњу верзију документа, из које је искључила протокол са утврђеном ценом по којој би „Гаспром” купио већински удео у српској државној компанији Нафтној индустрији Србије (НИС). Сада табор који је против овог споразума намерава да спроведе у дело други део свог плана – да једнострано одреди вишу цену за НИС и тако наведе „Гаспром” да повуче своју понуду (крајњи рок за споразум је 31. децембар). Председник Борис Тадић и премијер Мирко Цветковић тврдиће после да су похлепни Руси оставили Србе да сами решавају проблеме и да је једина опција за Београд улазак у ЕУ. Карта за Европу коштаће коначног признања независности Косова, уз изручење легендарног српског војног команданта генерала Ратка Младића и бившег вође хрватских Срба Горана Хаџића Хашком трибуналу.

На основу расположивих информација могуће је идентификовати главне противнике споразума између Србије и „Гаспрома”. То су вође мађарског националистичког покрета у Војводини и мађарски и аустријски пословни џинови који иза њих стоје. Ови други су мађарски МОЛ и аустријски ОМВ, енергетске компаније које су у прошлости показивале интересовање за куповину НИС-а. Снаге које покушавају да наметну своја стратешка решења народу Србије очито следе антисрпске циљеве и свака сарадња са њима све више заудару на државну издају.

Цео проблем потиче од чињенице да је седиште НИС-а у Војводини, аутономној покрајини у којој су од два милиона становника њих 300.000 мађарске националности. Последњих година мађарски националистички лидери у Војводини отворено су износили план да пођу путем Косова, то јест да се отцепе од Србије и у будућности припоје Мађарској, стварајући тиме основ за велику Мађарску у складу са доктрином познатом као Земље круне светог Стефана.

Вођама мађарских националиста у Војводини смета што је споразум између Србије и Русије пакет који повезује градњу дела гасовода „Јужни ток” и „Гаспромovo” преузимање НИС-а. Резултат споразума би била интегрисана структура, комбиновањем гасовода и рафинерије. Тај систем би заувек уништио планове мађарских сепаратиста и њихових покровитеља у Бечу, Будимпешти и другим европским престоницама јер Русија, Србија и ЕУ (која у великој мери зависи од испорука гаса из Русије) никада не би дозволиле да изложе ризику један енергетски систем од паневропског значаја. Тако је актуелни сукоб око енергетског споразума између Русије и Србије чврсто повезан са изгледима за спровођење доктрине Круне светог Стефана. То објашњава неуобичајено

жестоке расправе у српском парламенту, које углавном подстиче Савез војвођанских Мађара, предвођен Иштваном Пастором.

Мађарски МОЛ и аустријски ОМВ у том сукобу делују из позадине. Оба имају рафинерије које морају да раде испод капацитета због мањка ресурса и, како неки извори наговештавају, радо би поднели чак и два пута вишу цену од оне коју ће „Гаспром” дати за НИС просто зато што би се том аквизицијом (по економски неоправданој цени) решили српског конкурента. Важно је напоменути да је ОМВ изразио интересовање за куповину рафинерије у Новом Саду још крајем 2006, а почетком 2008. аустро-угарски енергетски савез замало није остварен. ОМВ је обавестио Европску комисију да намерава да купи МОЛ, али Комисија није дала зелено светло за тај договор, јер би спајање два крупна играча у региону могло да ограничи конкуренцију у енергетском сектору.

Купујући енергетски монопол државе Србије аустроугарски новац би остварио двоструки циљ: преузео би контролу над енергетским тржиштем Србије са 10 милиона корисника и уклонио би последњу препреку војвођанском путу ка независности, уз опело српској државности. Требало би имати на уму да је Војводина припадала Аустроугарској до 1918. и да је МОЛ основан 1866, годину дана пре него Аустроугарска! Јасно је да ће се Тадићев режим опирати отцепљењу Војводине још мање него што се противио независности Косова. У случају да споразум са „Гаспромом” о продаји НИС-а буде поништен пре истека рока 31. децембра 2008, биће апсолутно јасно да је актуелно руководство Србије неповратно одустало од принципа националног суверенитета и територијалног интегритета.

[Политика 19.09.2008.]